

"ΚΗΡΥΞ" 30/3/1965

ΔΙΑΣΥΡΜΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Η ΤΑΙΝΙΑ «ΖΟΡΜΠΑΣ»

του κ. Κακογιάννη

της Κας Δήμητρας Ποθουλάκη

Τον κ. Κακογιάννη, που ως τὰ τώρα με τὴν ὑπέροχη τέχνη του μᾶς εἶχε προσφέρει μιὰ ἐξευγενισμένη ἐργασία τὸν εὐγνωμονούσαμε. Ἀλλὰ με τὴν ταινία «Ζορμπᾶς ὁ Ἕλληνας» που προσβάλλει καὶ διασύρει τὴν Κρήτη καὶ τοὺς Κρητικούς τὰ πράγματα ἄλλαξαν: Μᾶς σέρβιρε ἓνα ἔργο που μᾶς ἀρρώστησε...

Τὴν ράτσα τὴν Κρητικὴ, που περικλείει ὅ,τι ὑπερήφανο, γενναῖο, μεγαθυμὸ καὶ ἀντρίκειο, ὁ κ. Κακογιάννης τὴν παρουσιάζει στὸν «Ζορμπᾶ» βέβηλη καὶ θρα-

σύδειλη. Τοὺς Κρητικούς, νὰ μεροξημερώνονται ἀποχαυνημένοι πάνω στὰ τραπέζια τὸν καφενέων καὶ που ξηπνᾷ ὁ ἀνδρισμὸς τους ὅταν πρόκειται νὰ λιθοβολήσουν καὶ νὰ πεσοκόψουν μιὰ χήρα!

Καὶ ἐρωτοῦμε: Γιατί παρέλειψε στὴν σκηνὴ αὐτὴ που ἐπλεξε, τὸν ἴστό του σεναρίου του, τὴν φράσι τοῦ συγγραφέα που θέτει στὰ χεῖλη τοῦ Ζορμπᾶ: «Δὲν ντρέπεσθε μωρέ, πᾶτε νὰ ντροπιᾶσετε τὴν Κρήτη; Ἐνα χωριό, νὰ σκοτώσῃ μιὰ γυναῖκα». Ἄλ-

λά βέβαια, ἂν τὴν ἀνάφερνε, θὰ ἔδειχνε ὅτι δὲν εἶναι «ἐθιμὸ» τῆς Κρήτης ἑκατὸ ἄνδρες νὰ σκοτώσουν μιὰ γυναῖκα. Ὅποτε θὰ ἔχανε ἀπὸ πλευρᾶς τοπικοῦ χρώματος καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἐμπορικῆς.

Ξέρομε δά, τὴν μεγάλη ἀδυναμία τοῦ κ. Κακογιάννη, γιὰ τὴν «τραγωδία». Πρὸς Θεοῦ ὁμῶς! Δὲν μπορεῖ νὰ σκηνοθετῇ καὶ ν' ἀπομιμηθῇ τραγωδίες εἰς ἄραρος τῆς Κρήτης, εἰς ἄραρος τῶν κατοίκων τῆς.

Πολὺ δὲ περισσότερο δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα αὐτοῦ τοὺς κατοίκους «τοῦ ἀνθρωποφάγου» τῆς ἄγριας φυλῆς τῶν «Κρητῶν», νὰ τοὺς παρουσιάσῃ ὁ κ. Κακογιάννης «φοβητισιάρηδες» που πετοῦν τὸ Ἱερό Σύμβολο τοῦ Σταυροῦ, ἀπὸ δέος καὶ τρόμο μπροστὰ στὸ ἐκακὸ πνεῦμα τοῦ βουνοῦ!

...Μὰ Κύριε Κακογιάννη, ἄλλη μιὰ φορά, πρὸς Θεοῦ! Οἱ Κρητικοί, δὲν τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια,

ὅταν ἐπεφταν στὸ κεφάλι τους τὰ πραγματικὰ τερατῶδη μιλιούνια τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ δὲν σκιάχθηκαν τὰ τάνκς, τὰ πυροβόλα καὶ τὶς λεγεῶνες τοῦ στρατοῦ, τοῦ ὀπλισμένου σὰν ἀστακούς, που ρίχθηκαν ἀπὸ τὸν... οὐρανό... Καὶ ἐσεῖς νὰ τοὺς θέλετε νὰ τρέμουν... στὸ γκρέμισμα μιᾶς στοᾶς καὶ στὸ κατρακύλισμα ἐνὸς κορμοῦ δέντρου, πᾶει πολὺ.

Ἄλλὰ σὰν νὰ μὴ τοῦ ἀρκοῦσε ὡς ἐδῶ τούτος ὁ διασυρμὸς καὶ ἡ κακοποίησης τοῦ κειμένου, ἤθελσε τοὺς Κρητικούς βέβηλους καὶ συχαμεροὺς πλαστοκολόγους! Γιατί τὰ περιστατικὰ τοῦ θανάτου τῆς Μαντᾶς Ὀρτᾶς δὲν τὰ παρουσιάζει μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέα. Τ' ἀλλοιώνει καὶ τὰ παρουσιάζει ὡς ἐθιμικά.

Ἡ ἐπιθυμία του, νὰ κἀνῃ ἓνα χολλυγουντιανὸ φιλμ γιὰ νὰ βγάλῃ χρήματα, εἶναι σεβαστὴ. Ὁ-

χι ὁμῶς καὶ εἰς ἄραρος τῆς Κρήτης καὶ τοῦ λαοῦ τῆς. Δὲν τοῦ ἔχει φταίξει νομιζομε σὲ τίποτα! Καὶ ὁμῶς, παρέλειψε καὶ ἀποσιώπησε παλλὰ οὐσιαστικὰ στοιχεῖα καὶ τραινάρισε δευτερεύοντα περιστατικὰ. Μιλιά, γιὰ τὰ καλωσορίσματα τοῦ Μαυραντῶνη. Οὔτε λέξι ἀπὸ τὴν περιγραφή τοῦ ἀρχοντικοῦ τοῦ μπάρμπα Ἀναγνώστη καὶ τὶς ἱστορίες του. Τίποτα ἀπὸ τὴν σκηνὴ τῶν γυναικῶν που βγαίνουν μετὰ τὴν βροχὴ νὰ μαζέξουν σαλιγκάρια.

Θέλει, ὁ κ. Κακογιάννης, τὸ Κρητικὸ χωριό, νὰ ξεφαντῶνῃ μὲ λύρες καὶ χοροὺς, ἐνῶ ἦταν πρόσφατος ὁ πνιγμὸς τοῦ γιου τοῦ Μαυραντῶνη. Δὲν ξεύρει, πῶς καὶ τώρα ἀκόμη στὰ χωριά τῆς Κρήτης, ἡ χαρὰ εἶναι καθολικὴ. Καθολικὴ καὶ ἡ λύπη. Γιὰ μῆνες σταματοῦν τὰ πανηγύρια καὶ τὰ ξεφαντώματα. Ἄλλὰ μέσα στὰ πολλὰ ἄς πᾶη καὶ αὐτὸ.

Ζορμπᾶς τοῦ Καζαντζᾶκη θὰ πῆ: Πάθος, φωτιά καὶ ἀστραπὸβροντα που στὶς λάμψεις τους, ἀντικρύζεις τὸν «ἄνθρωπο», τὸν ἄνθρωπο τῆς Κρήτης ν' ἀδράχνη τὰ «κερκέλια» τ' οὐρανοῦ.

Καὶ ἦρθε ὁ κ. Κακογιάννης, ρίχνοντας τὸ λυχνάρι κατὰ γῆς, νὰ σβύσῃ τοῦτο τὸ φῶς. Καὶ μέσα στὸ σκοτάδι νὰ κινήσῃ ἔρπετα καὶ γυμνοσαλιάγκους!

Ἄν ἤθελαμε νὰ φανοῦμε ὅπως μᾶς παρουσιάζει στὸν «Ζορμπᾶ» του, θὰ ἔπρεπε νὰ λιθοβολήσωμε καὶ νὰ κάψωμε τὴν ταινία τούτη που διασύρει τὴν Κρήτη. Ἀλλὰ τὸν διαφεύσαμε, μετὰ νὰ φεύγωμε ἀηδισμένοι καὶ μετὰ τὸν ψίθυρον: αἰσχος που κρεμόταν ἀπὸ ὄλαν τῶν θεατῶν τὰ χεῖλη.

Ἀλλὰ ὑπάρχει Θεός. Καὶ τὸ ἀντίδοτο φάρμακο στὴν πικρία, γιὰ τὴν ταινία τούτη τοῦ κ. Κακογιάννη, μᾶς δόθηκε ἀπὸ τὸν

Ὀρειβατικὸν Σύνδεσμον τοῦ Τμήματος Χανίων, μετὰ τὸ ὑπέροχο ντοκουμανταῖρ τῆς Γαλλικῆς Σπηλαιολογικῆς ὁμάδος, που ἔχει γυρισθεῖ μετὰ τόση ἀγάπη γιὰ τὴν Κρήτη καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς.

Ὁ Ἕλληνικὸς Ὄργανισμὸς Τουρισμοῦ ἐὰν θέλῃ νὰ συμβάλῃ σὲ κάτι τὸ θετικὸ γιὰ τὴν Κρήτη, θὰ πρέπει, ἀγοράζοντας τούτην τὴν ταινία νὰ τὴν περιφέρει ὡς κολυμβήθρα καθαρῶς, σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ χώρες που παίχθηκε ὁ «Ζορμπᾶς ὁ Ἕλληνας».

Ἴσως παρατηρήσουν: Ὅτι ἡ μία εἶναι φιλμ ἐλεύθερο, ἐμπορικὸ καὶ ἡ ἄλλη ντοκουμανταῖρ. Ἀδιάφορο. Καὶ οἱ δύο δείχνουν τὴν Κρήτη: Στὴν μιὰ κακοποιεῖται καὶ στὴν ἄλλη δίδεται ἀπαράλαχτα ὅπως εἶναι μέσα στὴν μαγεία τῆς ἀσύγκριτης ὀμορφιάς καὶ μεγαλωσύνης τῆς.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΟΘΟΥΛΑΚΗ